

- **Tájékoztatás az egyszerűsített iparűzési adóalap-megállapítás 2023. január 1. napjától hatályos változásairól**

- **Sajátos szabályok az „új” KATA alanyaira**

A helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény (a továbbiakban: Htv.) 2023. január 1. napjától hatályos módosítása alapvetően írja felül a vállalkozások leggyakrabban alkalmazott egyszerűsített adóalap-megállapítási módszereit.

A 2023. január 1-jétől hatályos, a **Htv. 39/A. §**-ába foglalt módosítás a fenti egyszerűsített adóalap-megállapítási módokat váltja fel: **a kisvállalkozó adózók részére – bevételfüggő differenciálás alapján – bevezetésre kerül a tételes összegű adóalap-megállapítás lehetősége.**

Az egyszerűsítés lényegi elemei:

- a kisvállalkozónak **nem kell az adóalapját megállapítania,**
- adó- és adóelőleg-**bevallást** – főszabály szerint – **nem kell benyújtania,**
- a települések között az adóalapját **nem kell megosztania,**
- **adófizetési kötelezettség** – főszabály szerint – **évente egy alkalommal**

A kisvállalati adó (KIVA) hatálya alá tartozó vállalkozókra vonatkozó egyszerűsített adóalap-megállapítási módszer változatlan marad, a módosítás jogtechnikai, alapvetően csak a jogszabály átstrukturálását jelenti. (Htv. 39/B. §)

2023. évtől az egyszerűsített adóztatást bármely vállalkozói csoport választhatja, például magánszemély, társas vállalkozás is.

Fontos azonban kiemelni, hogy az a kisvállalkozó, aki/amely **az egyszerűsített, új tételes adóalap-megállapítást alkalmazza,** akkor a helyi iparűzési adóban sem törvényi, sem önkormányzati rendeleti **adómentességre, adókedvezményre, adócsökkentésre nem lesz jogosult** a Htv. 39/A. § (11) bekezdése alapján.

A Módtv. három bevételi sávot és ahhoz tartozó tételes adóalapot határoz meg. A bevételi sávokat éves szinten kell tekinteni, tehát 12 hónapnál rövidebb adóév esetén - napi időarányosítással - kisebb a bevételi sáv összege is.

Az adó alapja a kisvállalkozó székhelye és telephelye(i) fekvése szerinti önkormányzatonként **azonos nagyságú**, a kisvállalkozó adóévi **bevétele nagyságától függően sávosan differenciált tételes összeg:**

bevétele*	adóalap	iparűzési adó 2 %-os adómértékkel
0-12 millió Ft	2,5 millió Ft	50 000 Ft
12-18 millió Ft	6 millió Ft	120 000 Ft
18-25 millió Ft (<i>kereskedő átalányadózó esetén 120 millió Ft</i>)	8,5 millió Ft	170 000 Ft

A bevételi **sávhatárokat** 12 hónapnál rövidebb adóév esetén (pl.: kezdő vállalkozás, a vállalkozás szüneteltetése, megszüntetése esetén, székhelyáthelyezéshez, telephelyváltáshoz kapcsolódóan) napi arányosítással 12 hónapra kell számítani, az **adóalap** ez esetben az adókötelezettség napjai alapján napi **arányosítással számított** időarányos összeg.

A Htv. rögzíti azt is, hogy mit kell **bevételnek tekinteni**:

- az Szja. törvény hatálya alá tartozó magánszemély kisvállalkozó esetében az Szja. törvény szerinti bevételt,
- más kisvállalkozó esetén a nettó árbevételt, KATA-adózó esetén KATA törvény szerinti bevételt (Htv. 52. § 22.).

Fentiekből következik, hogy az Szja. és KATA adóalanynak a Htv. szerinti nettó árbevétel összegét nem kell kimunkálnia.

Az egyszerűsített iparűzési adózás lényegi elemei 2023. évtől:

- három módszert vált fel (KATA-alanyokra vonatkozó tételes adóalap; átalányadózókra vonatkozó egyszerűsített adóalap, max. 8 millió forint árbevétel elérők adóalapja)
- KIVA-alanyokra vonatkozó módszer marad (KIVA alap 1,2-szerese az adóalap)
- differenciált, tételes adóalap településenként
- évi egyszeri adó(előleg)fizetés az adóév május 31-ig
- nincs adóalap-megállapítás
- főszabály szerint nincs bevallási kötelezettség (sem előlegbevallási kötelezettség)
- nincs adóalap-megosztás
- teljes adóévre, minden érintett településre azonosan választható adóév
- május 31-éig

Az egyszerűsített iparűzési adózás belépési és kilépési szabályai:

belépés:

- főszabály az, hogy adóévre az adóévet megelőző évről szóló bevalláson (tehát 2023. évre a 2022. évre vonatkozó HIPA bevalláson) jelölik

FONTOS tudni! ha az adózó bevallását késedelmesen (2023. május 31-ét követően) nyújtja be, és azt igazolási kérelemmel nem menti ki, akkor a bevallás feldolgozásra kerül, ám az egyszerűsített adóalap-megállapításra vonatkozó bejelentés már nem fogadható el.

- jogelőd nélkül kezdő kisvállalkozó az első adóévre is választhatja, az ezen adóévről szóló bevallásban (tehát ő majd csak a 2024. május 31-ig beadandó 2023. évi HIPA bevalláson fogja jelezni, hogy 2023. évben az volt)
- bejelentkezéskor bejelentési, változás-bejelentési nyomtatványon adóévre a településen székhelyet áthelyező, telephelyet nyitó kisvállalkozónak

kilépés:

- ha az adóévi bevétel több, mint a küszöbérték (25 millió forint, 120 millió forint) *főszabály szerinti adóalapot vagy KIVA-alany esetén a KIVA szerinti (Htv. 39/B. §) egyszerűsített adóalapot kell megállapítani*
- saját döntés alapján kilép: adóév május 31-ig közli (bejelentési vagy bevallási nyomtatványon)

ekkor adóelőleget is kell bevallania: május 31-ig az előző évi adóval egyező összeget; következő év március 15-ig ezen adó felével egyező összegben

22HIPAK nyomtatványon az egyszerűsített adóalap megállapítás választása/lemondása 2023. adóévre

Adófizetés, adóelőleg-fizetés rendje és a bevallási szabályok:

adófizetés. adóelőleg-fizetés:

- adóelőleget, adót az adóév május 31-ig kell fizetni
- ha nincs bevallás, akkor törvényi vélelem: az előleg adóvá válik (először adóelőleg lesz az adóév május 31-ig fizetendő, majd adóvá válik bevallás hiányában)
- az adóelőleg az előző évi adóval egyezik meg, kivéve az alkalmazás első évében a kisvállalkozónak (ekkor az előző adóévi bevétel alapján kell a tételes adóalapot meghatározni, és arra kell vetíteni a települési adómértéket)
- A Htv. 41. § (4) és (7) bekezdésben foglalt, előlegfizetésre vonatkozó szabályokat alkalmazni kell

bevallás:

- nem kell az adóévről bevallást, előlegről bevallást benyújtani

ha az adóévi adó összege azonos az előleggel;

ha az adóévi adó összege kisebb az előlegösszegnél, de az adózó nem kér visszatérítést

- bevallást kel benyújtani

ha az adóévi adó összege magasabb (az adózó a sávjából „kilép”)

soron kívüli bevallást kiváltó esemény esetén (átalakulás, megszűnés, telephely-megszüntetés, székhely-áthelyezés)

Sajátos szabályok az áttérés adóévére:

- az új adóalap-megállapítási rendszer első alkalmazásra

az adóév március 15-i előleget meg kell fizetni

küszöbérték alatti előző évi bevétel esetén a bevétel alapján megállapított adóalap és az önkormányzati adómérték szorzata az előleg

a március 15-i előleget be lehet számítani a május 31-én fizetendő előlegbe

2023. május 31-ig az esetleges 2022. évi adókülönbötetet is meg kell fizetni, de már 2023. szeptember 15-re és 2024. március 15-re nem lesz előleg előírás

Sajátos szabályok az „új” KATA alanyaira

Az „új” KATA alanyainak nem került kivetésre 2023. március 15-re és 2023. szeptember 15-re KATA-adótétel, mivel ez az adózási mód az iparűzési adóban 2022. december 31-vel megszűnt.

A Htv. új, 2023. január 1-jétől hatályos 51/Q. §-a szerint a 2022. december 31-én hatályos 39/B. § (3) bekezdése szerinti iparűzési adóalap-megállapítást alkalmazó vállalkozó (tételes adózó vállalkozó, „új” KATA- alany) a 2022. évben kezdődő adóévről **2023. május 31-ig** nyújthat be adóbevallást.

Az a „**régi**” KATA-adóalany, aki csak a Htv. 2022. augusztus 31-ig hatályos 39/B. § (3) bekezdése szerinti egyszerűsített adóalap-megállapítást alkalmazta (2022. szeptember 1-jétől már nem minősült a Htv. 39/B. § (3) bekezdése szerinti tételes adózó vállalkozónak), a 2022. január 1-2022. augusztus 31. közötti időszakáról **2023. január 15-ig** kell adóbevallást benyújtania, ha erre egyébként a Htv. 2022. augusztus 31-ig hatályos 39/B. § (6) bekezdése alapján köteles. A 2022. év szeptember 1-december 31. közötti időszaka tekintetében pedig **2023. május 31-**

ig esedékes, az általános szabályok szerinti bevallás-benyújtási kötelezettség terheli, hiszen 2022. szeptember 1-jétől már rá nem vonatkoznak az elmúlt évben hatályos Htv. 39/B. § szerinti szabályok, a főszabály lép életbe.

Annak érdekében, hogy az **új KATA-t alkalmazók** (2022. 09. 01-től - 2022. 12. 31-ig) számára is **öt hónap álljon rendelkezésre 2023-ban az egyszerűsített adózásról szóló döntés meghozatala érdekében**, a módosítás számukra is lehetővé teszi, hogy **amennyiben a 2022. évről adóbevallás-benyújtására kötelesek, azt csak 2023. május 31-ig tegyék meg** a Htv. 51/Q. § (1) bekezdése alapján (a múlt években iránymód január 15-i időpont helyett).

Ha a jelenleg hatályos Htv. 51/Q. § (1) bekezdés szerinti vállalkozó a **(3) bekezdés szerinti bejelentését nem teszi meg**, akkor azzal a **vélelemmel kell élni az önkormányzati adóhatóságnak, hogy az iparűzési adó alapját 2023. január 1-jétől a 39/A. §-a szerint az új egyszerűsített módon állapítja meg.**

A hivatkozott paragrafus (3) bekezdése értelmében, amennyiben az (1) bekezdés szerinti vállalkozó **2023. január 1-jétől nem kívánja az iparűzési adó alapját a 39/A. § szerinti adóalap-megállapítási módszer szerint megállapítani, akkor e döntését 2023. május 31-ig köteles - a bevallási vagy a bejelentkezési, változás-bejelentési nyomtatványon - bejelenteni az önkormányzati adóhatósághoz.**

A bejelentéssel egyidejűleg a 2023. január 1. és a 2024. június 30. közötti előlegfizetési időszakra **75 ezer forint adóelőleget is be kell vallani**, amelyet két részletben kell megfizetni, **2023. május 31-ei esedékességgel 50 ezer forintot és 2024. március 18-ai esedékességgel 25 ezer forintot.**

Mely sávhatárba fog tartozni és adózni 2023. évtől az „új” KATÁ-s?

Azt, hogy mely sávhatárba fog tartozni, **azt magának a kisvállalkozónak kell tudnia**, hiszen az általa valószínűsített sávba tartozás határozza meg, hogy **mennyi adóelőleget (később adót) fizet be 2023. május 31-ig az önkormányzatnak**. Abban az adóévben, amelyikben a kisvállalkozó az egyszerűsített adóalap-megállapítási mód alkalmazására áttér, úgy az áttérés adóévében (leghamarabb 2023. év) minden, az új módszert választó adózó számára az adóelőleg összege az előző adóév bevétele alapján, a Htv. 39/A. § (2) bekezdés szerint megállapított adóalap (ami lehet 2,5 millió forint, 6 millió forint vagy 8,5 millió forint x 2% - az önkormányzat rendelete szerinti adómérték szorzata), feltéve, hogy a kisvállalkozó előző adóévi bevétele nem több, mint a Htv. 39/A. § (1) bekezdés szerinti bevétel (azaz nem több, mint 25 vagy 120 millió forint). **Ekkor az adózó „csak” megfizeti az általa helyes összegűnek tartott előleget (50-120-170 ezer Ft)**, bevallás-benyújtási kötelezettség erről az előlegről nem terheli. Amennyiben pedig jól paraméterezi a 2023. évben rá vonatkozó sávot, akkor a 2023-as adóévről bevallás-benyújtási kötelezettség sem terheli 2024. évben.

Bevallási határidők „rég” és „új” katásoknak (önkormányzati adóhatóságnál):

	<u>bevallási időszak</u>	<u>bevallási határidő</u>
„Rég” KATA alanya csak (nem lett „új” KATA-alany)	2022.01.01-08.31.	2023. január 15. A határidő NEM jogvesztő!!!!
Folyamatos KATA („rég” és „új” alanya is)	2022.01.01-12.31.	2023. május 31.
„Rég” KATA után nem lett KATÁ-s, pl. átalányadózást választott	2022.09.01-12.31.	2023. május 31. <i>(de itt már figyelni kell, és egyben kell nézni az adóévet, hogy az önkorm-i mentesség igénybe vehető-e)</i>
„Új” KATA alanya	2022.09.01-12.31.	2023. május 31.
„Új” KATA előtt nem volt KATA-s az önkormányzatnál	2022.01.01-08.31.	2023. május 31.

A 2022. adóévről benyújtott adóbevallásban még választható, de 2023. adóévtől már nem alkalmazható

- az **átalányadózók egyszerűsített adóalap-megállapítása**, melynek során az iparűzési adó alapja az Sza. törvény szerinti átalányban megállapított jövedelem 20%-kal növelt összege, illetve
- a **8 millió forint nettó árbevétel meg nem haladó vállalkozások** egyszerűsített adóalap-megállapítása, melynek során a nettó árbevétel 80%-ában határozhatták meg adóalapjukat.

2023. évtől megszűnik továbbá a KATA-adózókra vonatkozó tételes adóalap-megállapítás.